

Tietotilinpäätös 2023

UUSIKAUPUNKI

Sisällys

1. Tietotilinpäättöksen tarkoitus.....	1
2. Tietosuoja-asioiden vastuunjako Uudenkaupungin kaupungilla	1
2.1 Kaupunginhallitus	1
2.2 Tietosuojavastaava	1
2.3 Tietoturva- ja tietosuojaryhmä	2
2.4 Palvelualojen vastuut	2
3. Tietosuoja ja tietoturvallisuuden toteuttaminen	2
3.1 Tietosuojan periaatteet	2
3.2 Henkilöstön koulutus ja ohjeet	2
3.3 Tietoturvapoliitikka	3
3.4 Tietosuojaloukkaukset	3
3.4 Väärinkäytösten ilmoituskanava.....	3
3.5 Tietopyynnöt.....	3
3.6 Tietoturva- ja tietosuojaryhmä	4
4. Tietoturva.....	4
5. Tietosuojan kehittämistarpeet.....	4

Julkaisija:

Uudenkaupungin kaupunki, 2024

Tietoturva- ja tietosuojaryhmä

Hyväksytty kaupunginhallituksessa xx.x.xxxx

1. Tietotilin päätöksen tarkoitus

Tietotilin päätöksen tarkoitus on kuvata ja arvioida tietosuojan ja tietoturvan tilannetta Uudenkaupungin kaupungissa. Tietotilin päätöksellä vastataan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen osoitusvelvollisuuteen. Osoitusvelvollisuus tarkoittaa sitä, että organisaation pitää pystyä osoittamaan noudattavansa tietosuoja-asetusta henkilötietojen käsittelyssä ja toteuttavansa tietosuojaperiaatteita myös käytännössä.

Osoitusvelvollisuuden toteuttaminen edellyttää, että henkilötietojen käsittelyyn liittyvät prosessit ja tietosuojaperiaatteiden käytännön toteuttaminen dokumentoidaan. Tietotilin päätös on osa tätä dokumentointia.

Tietosuoja ja tietoturva ovat kaupungin yhteinen asia, joka vaatii johdon, henkilöstön, luottamushenkilöiden ja tytäryhtiöiden sitoutumista tietoturva- ja tietosuojatyöhön. Tässä tietotilin päätöksessä kuvataan keskeisiä toimenpiteitä, kuinka Uudenkaupungin kaupunki huolehtii asiakkaiden, henkilöstön ja sidosryhmien henkilötiedoista ja yksityisyydestä.

2. Tietosuoja-asioiden vastuunjako Uudenkaupungin kaupungilla

2.1 Kaupunginhallitus

Hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallitus vastaa siitä, että kaupunki täyttää tietosuojalainsäädännön velvoitteet ja valvoo niiden toteutumista. Kaupunginhallitus hyväksyy tietoturva- ja tietosuojapolitiikan ja siihen ehdotetut muutokset, seuraa tietoturvallisuuden sekä tietosuojan toteutumista ja vastaa kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

2.2 Tietosuojavastaava

Tietosuojavastaavan tehtäviin kuuluu organisaation neuvonta ja ohjaus tietosuojakysymyksissä, tietosuoja-asetuksen noudattamisen valvonta, yhteistyö valvontaviranomaisen (tietosuojavaltuutettu) kanssa ja rekisteröityjen oikeuksien toteuttamisen tukeminen. Tietosuojavastaava raportoi tietosuojan toteutumisesta kaupunginjohtajalle ja tietoturva- ja tietosuojaryhmälle.

2.3 Tietoturva- ja tietosuojaryhmä

Tietoturva- ja tietosuojaryhmä on nimetty tietosuoja- ja tietoturvan toiminnan kehittämiseksi ja seuraamiseksi. Lisäksi sen tehtävänä on omalta osaltaan jalkauttaa kaupungin yhteisiä toimintatapoja toimialoille.

2.4 Palvelualojen vastuut

Palvelualojen johdolla on vastuu toiminnan lainmukaisuudesta henkilötietojen käsittelyssä. Palvelualojen johto vastaa palvelukeskuksen tietojenkäsittelyn riskienhallinnasta, varautumisesta tietojenkäsittelyn häiriötilanteisiin sekä tietoturvallisuuden ja tietosuoja- toteutumisesta ja kehittämisestä.

3. Tietosuoja ja tietoturvallisuuden toteuttaminen

3.1 Tietosuoja- periaatteet

Uudenkaupungin kaupunki pyrkii toiminnassaan noudattamaan EU:n tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain mukaisia tietosuojaperiaatteita, jonka mukaan henkilötietoja on:

- käsiteltävä lainmukaisesti, asianmukaisesti ja rekisteröidyn kannalta läpinäkyvästi
- käsiteltävä luottamuksellisesti ja turvallisesti
- kerättävä ja käsiteltävä tiettyä, nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten
- kerättävä vain tarpeellinen määrä henkilötietojen käsittelyn tarkoitukseen nähden
- päivitettävä aina tarvittaessa – epätarkat ja virheelliset henkilötiedot on poistettava tai oikaistava viipymättä
- säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteutumista varten.

3.2 Henkilöstön koulutus ja ohjeet

Tietoturvallisuus tulee olla sisällytettyinä perehdytysprosessiin. Tietojärjestelmien käyttäjiltä edellytetään käyttö- ja salassapitositoumuksen hyväksymistä.

Esihenkilöt varmistavat, että henkilöstö hallitsee tietoturvan ja tietosuoja- perusteet.

Kaupunki osallistui TAISTO23- tietoturva ja tietosuojaharjoitukseen marraskuussa. Harjoitus simuloi varautumista organisaation toiminnan keskeytyessä ulkoisista syistä, myös tietojärjestelmien toiminta- ja palautumisvalmiuksien selvittämiseksi.

Digi- ja väestötietoviraston vuosittain järjestämässä Taisto-harjoituksessa yritykset ja organisaatiot harjoittelevat toimintaa tietoturvan ja tietosuojan poikkeamatilanteissa.

3.3 Tietoturvapoliittika

Tietojen suojaamisen ja turvaamisen periaatteet, tavoitteet, vastuut ja yleiset toteutuskeinot määrittelee kaupungin tietoturva- ja tietosuojapolitiikka, joka on hyväksytty kaupunginhallituksessa 20.12.2021 ja astunut voimaan 1.1.2022.

3.4 Tietosuojaloukkaukset

Henkilötietojen tietosuojaloukkaus on tapahtuma, jossa henkilötietoja tuhoutuu, häviää, muuttuu, henkilötietoja luovutetaan luvattomasti tai niihin pääsee taho, jolla ei ole käsittelyoikeutta. Tietosuojaloukkaus voi tapahtua vahingossa tai tahallisesti.

Henkilötietojen tietosuojaloukkauksia ovat esimerkiksi tietojen lähettäminen väärälle henkilölle, kadonnut henkilötietoja sisältävä paperi, omaan työhön kuulumattomien henkilötietojen katselu, kadonnut muistitikku, varastettu tietokone tai murtautuminen henkilötietoja sisältävään tietojärjestelmään.

Tietosuojaloukkausten varalta kaupungilla on menettelyohjeistus, ja käytössä on lomake tietosuojaloukkausten ilmoittamiseksi.

Vuoden 2023 aikana tietosuojaloukkauksia tapahtui kolme kappaletta. Niistä yhdestä tehtiin ilmoitus valvontaviranomaiselle sekä rekisteröidylle.

3.4 Väärinkäytösten ilmoituskanava

Sisäinen väärinkäytösten ilmoituskanava otettiin käyttöön vuonna 2023.

Väärinkäytös ja muu moitittava tai epäeettinen toiminta voi olla huolimattomuudesta tai osaamattomuudesta johtuvaa, tahallista tai jopa rikokseksi katsottavia tekoja tai laiminlyöntejä. Väärinkäytösepäily voi kohdistua yksittäiseen viranhaltijaan, työntekijään tai luottamushenkilöön tai esimerkiksi kaupungin palveluiden tuottamiseen, työyhteisön toimintaan, hankintoihin, sopimuksiin tai päätöksentekoon.

3.5 Tietopyynnöt

Rekisteröidyllä on oikeus tietää, mitä tietoja hänestä on tallennettu ja miten tietoja on käytetty.

Vuonna 2023 kaikki omien tietojen tietopyynnöt ovat koskeneet sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja ja potilasasiakirjoja. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kirjaamo on toimittanut pyynnöt kaupungin kirjaamoon, joka on hoitanut asiakirjojen hakemisen

päätearkistosta ja toimittanut ne hyvinvointialueelle, joka on toimittanut asiakirjat asiakkaalle. Varsinais-Suomen hyvinvointialue hoitaa tietopyynnöt itse vuodesta 2024.

3.6 Tietoturva- ja tietosuojaryhmä

Tietoturva- ja tietosuojaryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana kuusi kertaa.

Tietoturva- ja tietosuojaryhmä seuraa tietoturvallisuuden ja tietosuojan yleistä kehittymistä, uhkia ja riskejä sekä tietoturvallisuuden ja tietosuojan toteutumista kaupungissa. Se myös tekee kehitysehdotuksia tietoturvallisuuden ja tietosuojan parantamiseksi sekä avustaa tietojen, tietojärjestelmien ja prosessien omistajia ylläpitämään ja kehittämään tietoturva- ja tietosuoja-asioita.

4. Tietoturva

Tietoturva liittyy läheisesti tietosuojaan. Rekisterinpitäjän on toteutettava tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, joilla voidaan varmistaa, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetusta. Tietoturvatyökalut, kuten käyttöoikeuksien hallinta ja käyttöoikeusrajoitukset, järjestelmälokitukset, auditoinnit sekä kyky taata järjestelmien ja palveluiden jatkuva luottamuksellisuus, eheys, käytettävyys ja vikasietoisuus sekä kyky palauttaa nopeasti tietojen saatavuus ja pääsy tietoihin fyysisen tai teknisen vian sattuessa, ovat teknisiä toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan tietosuojan toteutuminen.

5. Tietosuojan kehittämistarpeet

Yksi tietotilinpäätöksen keskeisistä tehtävistä on nostaa esille ongelmakohtia ja kehittämisen paikkoja tietosuoja- ja tietoturvatyössä.

Esiin nousseita kehittämiskohteita ovat:

- Vaikuttavuusarviointien tekeminen niiden tietojärjestelmien ja henkilörekisterien osalta, jotka hyvinvointialueudistuksen jälkeen jäivät kaupungille.
- Vuosittainen tietoturva- ja -suojakoulutuksen tarjoaminen kaupungin henkilöstölle sekä uuden työntekijän perehdytyksessä.
- Keskeisten ja kriittisten tietojärjestelmien ja sovellusympäristöjen varautumis- ja palautumissuunnitelmien tekeminen.